

Ese de trei ori in septemană: Mercuri-a,
Vineri si Dominica, candu o colă întrăga,
candu numai diumetate, adeco după momentul
impreguiarilor.

Prețul de prenumerație:

pentru Austria:	7 fl. a. v.
diumente de anu	4 n. n.
patraru	2 n. n.
pentru Romania si Strainetate:	
pe anu intregu	15 fl. v. a.
diumente de anu	8 n. n.
patraru	4 n. n.

ALBINA

Prenumeratiile se facu la toti dd. corespondenti a-nostri, si l'adreptu la Redactiunea Viena, Landstrasse, Reisengasse Nr. 3. unde sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu speditur'a; cete vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunție si alte comunicatii de interes privat — se respunde cate 7 cr. de linie, repetitiile se facu cu pretiu seadit. Prețul timbrului este 30 cr. pentru una data, se anticipa.

Numerulu acesta, casă numerulu antaiu, se trimit tuturor dloru intelecti romani cunoscuti ai nostri.

Deci acei domni, cari n'au primitu nr. 1. sunt rogati a cercă la posta, unde vor gasi de securu, căci de aici s'a speditu in mai multe esemplarie, cu rogararea — ce o repetim — ca dd. loru să binevoiesca a face diuariulu nostru cunoscute cetitorilor d'in pregiuru, si a luă a supra-le sarcin'a de colectanti.

Totodata incunoscintiamu si pre domnii d'in Logosiu, ce ni se adresara, că noi am speditu nr. 1. catra toti domnii intelecti de acolo, si chiar si catra personele pre stimate amintite de densii.

Viena 5/17 aprile.

Candu voimur a insiră evineminte politice ce decursera d'in septemană trecuta pana aci, ni se infatisieaza multime, care de care se recomenda mai mult, promitindu-ne urmari mai mari. Intr'adeveru poporele Europei si desclinitu celea d'in partea orientale incepui epoca noua, mai buna seu mai rea de catu trecutulu, inca nu se poate prevede, sperantia inse e pentru epoca mai buna, căci esperiintele d'in trecutu, castigate cu pretiu atat de mare, nu potu fi nefruptuiti de pentru venitoriu, căci a presunție acesta, ar insemnat a denegă că popore au traitu si pana acum'a.

Vom incepe cu evinemantul ce pre noi ne intereséza mai d'aprépe. Cetitorii nostri vor gasi in nr. acesta parerea dielei Ungariei in cestiuua natiunalitatilor. Nesmintit u trebuu să marturisim cetea acesta cestiuua n'a ajunsu inca la stadiul decisiunei, ea a innaintat multu, forte multu in comparatiune cu anulu 1861, pre candu se aflau si deputati de acei-a, cari si-permiteau a batjocorii acesta cestiuue, estimpu d'in contra recunoscu cu totii că e un'a d'intre cestiuile cele mai urginti, de la a carei-a deslegare fericie aterna mare parte fericirea venitorului Ungariei. In fati'a acestui faptu imbucuratoriu, ni vine să credem, că se poate intemplă să devina neadeverata assertiunea celor'a ce ni diceau: nu e data generatiunei presinti a ajunge acea di marézia, in care poporele Ungariei, inzestrare tóte cu indreptatire egale si in respectul natiunalitatii, vor imbracă vestimente serbatoresci si dandu mana vor face impreuna serbatorea cea mare, de la o margine a tierei pana la cea lalta, serbatorea infratirei, care are să urmeze in sinceritate deplina numai dupa indreptatirea egale, căci intru intielesulu strinsu fratieta adeverata nu e cu potintia intre indreptatit si neindreptatit.

Majoritatea dietei presinti nesmintit u avé pururé antea ochiloru importanți a chiamarei ei, si nu va perde d'in vedere acea cercustantia că daca ocasiunea d'aci u trece nefolosita, va fi pote cam cu greu a repeti: „candu ni se va mai d'ocasiune, vom fi drepti fatia cu natiunalitatile, precum u am fostu in 1848 fatia cu poporului.“

Romanii, de securu, vor sci pretiu acesta situatiune si ustanelele deputatorilor loru, si desclinitu fie-care cercu

activitatea si tactulu deputatului ce l'a trimis.

Relatiunile intre Austria si Prussia pre di ce merge devinu totu mai incordate. Pana aci, ministrul prusescu Bismark a cercat u indaru prin note diplomatice a gasi „casu de resbelu“ contra Austriei. La imputarile pentru inarmare, ce le fece cabinetul imperatescu, acesta i demustră pre bine că inarmarile cele mari se petrecu chiaru in Prussia. Austria, pentru a incungură resbelulu, potea pre bine duce cestiuua antea senatului confederatiunei nemtiesci, unde i se prevede majoritatea. Dar diplomatul prusescu cercă ai taiá si acesta cale, asternendu senatului reform'a confederatiunei nemtiesci, tintindu la unu parlamentu esitudo d'in alegeri directe.

Reform'a confederatiunei e necessitate sentita de natiunea nemtiesca intrăga, si in acesta cestiuua liberalii Germaniei — pentru a nu se opune chiar trecutului loru — vrendu nevrendu cauta să se alature lui Bismark, desi sunt convinsi că fapt'a acesta nu e in consonantia cu sentiemintele lui, căci catu de dragu lui Bismark de parlamentarismu, o scie lumea tota d'in istoria sessiunilor representantiei regatului prusescu in anii d'in urma.

Germania scie că scopulu lui Bismark e anessarea principatelor Schleswig si Holstein la Prussia, si că propunerea pentru reforma e numai maniera, prin care cugeta că si-va ajunge scopulu, formandu-si — pote — majoritate in confederatiune.

Scirile ce ni sosescu de preste Carpati d'in România marturisescu despre ordinea si liniscea ce domnesce in adunarile alegatorilor de deputati, in cari se consulta parte despre personele ce se vor alege, parte despre cestiuui politice. Libertatea e nerestrinsa, si cetatianilor nu li vine a abusá de ea, ei se sciu esprime cu demnitate, for' a-si sparge capetele, a si-smulge barbele s. a. ca la noi, forca milit'a se aiba lipsa a intreveni ca partitele să nu se aprobie de olalta. — Guvernulu a socotit u c'e tempulu bine venit u infintiarea gardei natiunali, s'a impartit u arme la poporu. Acest faptu senguru ar fi d'ajunsu pentru a dovedi că guvernulu actuale si-implinesce missiunea cu conscientia, căci la d'in contra elu s'ar teme de poporu, n'ar dá arma in man'a poporului.

De nu se va deslegă cestiuua de natiunalitate, scadé-va sentimentul natiunale?

Ce ce denegă istoricii autoritatea d'a fi „maestr'a vietiei“ si „ochiul lumii“, baséza parerea loru pre acea cercustantia, că in istoria si in faptele ómenilor nu se potu observa nisice regule permaninti casi in lumea fisica. In fisica, fiecarui faptu, miscamentu, i potemu prevede rezultatulu cu securitate; nu este inse asi si in vieti'a ómenilor, poporeloru, pentru că omulu avendu vointia libera,

elu respunde fie-carui evenimentu cu rezultatulu ce lui i place. Deci, dupa parerea loru, omulu ar trebui despoiatu de vointia libera, supusu cutare sisteme permaninti ca faptele fisice, si numai atunci istoria trecutului ar fi ochiul venitorului.

D'in parte-ne credem că unele reguli a le fisicei, se potu observa pre bine in vieti'a poporeloru.

In fisica avemu de regula cumca cu catu batemu mai tare cutare metalu, cu atat'a e mai mare sunetulu ce ni lu da obiectulu lovitu. Va să dica, esiste proportiune intre poterea batatore si sunetulu primitu.

In vieti'a poporeloru inca se observa acesta regula catu de minune. Istor'a ni siervesce cu multime de documente in asta privintia, incepndu de la tempurile cele mai vechie, pana in dilele noastre. Cu catu a fostu cutare poporu mai apesatu, cu atat'a eră mai mare dorulu lui de libertate, si candu erumpea a si-o castigă, eruptiunea lui eră cu atat'a mai potinti.

Spietulu belicu tra in Roma numai pana ce cetatea eră amenintata de eleminte inimice in giurul ei. Candu ea supuse pre toti, candu pentru ea nu mai esiste amenintare, spiretulu belicu incepndu a scadé, facendu locu militiunei. Era in fine perl, si atunci poporele subjugate si-eluptara nedependintia, căci cauta a se implini legea naturei, prin care actiunea poporului romanu avea se produca reactiunea celor lati popore.

La introducerea crestinismului inca se aréta acesta lege. Scimu că la tempulu seu o parte a Germaniei de pre la médiadi, a primitu religiunea romano-catolica in pace de la preoti misiunari; era pre unii nemti, mai alesu de pre la media-nópte, intre cari gasim pre Sassoni, Carolu celu Mare i-a botezatu cu sil'a.

Preste siese secole, reformatiunea lui Luther, respunse lui Carolu celu Mare. Ea si-gasă aderinti mai alesu prin locurile, pre unde istoria ni spune că crestinismulu s'a introdusu cu sil'a. Bine că si alte cause si-vor fi avutu influintia loru. Principielor crestine nu li s'a potutu detrage ce-va, căci sunt divine, primise radecine in convingere, resensulu dar' se referesce la procedura cum amórea d'apropelui se introduce cu spad'a. Legea naturei a lucratu, desi miscamentul nu i se atribuiá ei.

In crestinarea Ungurilor sub Stefanu primulu rege alu Ungariei, avemu unu casu analogu. Dupa ce se crestinase o parte a magiarilor, alta parte se rescolă contra Domnitorul loru, pretindindu a li se lasá vechia religiune pagana si vechiele datine. Dar' regele devinenden rescol'a ii fece cu sil'a a primi religiunea crestina. Magiarii si mai tardu sub regele Andreu renoira pretensiunea loru, spargendu beserice si maltratandu preoti.

Reformatiunea o primi numai o parte a natiunei magiare, cea lalta remane fidele besericei catolice. Eca unu rezultatul ce corespunde actiunei!

In evolu mai nou, vediuramu natiunalitatea poporului polonu amenintata pre fatia prin multime de medilöce. Le avemu in istorie si resultatele acestor medilöce: multimea incercarilor polone d'a scapă natiunalitatea loru de sub tuturatulu potintelui Imperatru alu Nordului. Suferintele nu-i potura desnatiunisă, ci li dedera numai prilegiu d'a dovedi catu de tare se alipeseu de natiunalitatea loru. Credem că potemu afirma că Polonulu de asta-di — dupa ce a primitu lectiuni in scól'a suferintelor — e mai multu natiunalistu, de catu celu-a al marei Sobiecki.

Astfelu e firea omului si firea poporeloru. Candu o ideea, unu principiu salutaru a prinsu radecine, se entusiasma pentru elu, si entusiasmul cresc in proportiunea pedecelor ce se opunu indeplinirei acelui principiu.

Intr'adeveru ni vine a crede că noi Romanii n'am fi asta-di atatu de natiunalisti, daca in trecutu n'am fi gustatu atate suferintie, numai si numai pentru că fu seram Romani. Acestei cercustantie se poate atribui in parte entusiasmulu nostru natiunale, si elu si-are motivul existintiei sale.

Totu asi va fi si pentru venitoriu, traganarea multiamirei pretensiunilor natiunali, na contribui a ne indemnă cu potere mai mare la staruntia pentru indreptatirea egale, si vom starui purure in tóte forme, cu tota vertutea, dar fiindu condusi de intieptiune, de esperiint'a trecutului, vom starui totdeuna prin medilöce morali, căci numai acestea ducu la scopu, desi de comunu ceva-si mai tardi, dar eu atat'a mai securu.

Diet'a Ungariei.

Siedint'a casei representantilor d'in 11 Aprile c. n.

Presedintele: Szentiványi. Protocolulu lu duce cont. Ladislau Ráday, pre vorbito i insenma N. Dimitrieviu.

Dupa ce s'a etitatu si autenticatu protocolulu siedintiei trecute presedintele anuncia, că a primitu creditiunale lui Aleșandru Roman, alesu in Ceic'a-magiara, comitatulu Bihorului, a lui Ionu Fejér, Ionu Boér, Fridericu Fehdenfeld, si Ludovicu Binder, pre cari le-a predatu comisiunii verificatorie, - mai departe, că in tempulu d'in urma i s'au adresatu mai multe petituni, cari densulu le-a predatu comisiunii de petituni.

Dupa aceea trecendu la ordinea dilei, se verifica fără nici o observatiune Moise Berde, Ladislau Makray si Ionu Boér, era cont. Samuel Vass, Ion Fehér si Aleșandru Romanu pre langa observatiunea, că incontr'a loru se primescu inca petituni seu proteste, in tempu de 30 dile, incepndu d'in diu'a alegerii. In urm'a unei petituni de nimicirea alegerii, ce s'a datu in contra lui Andrei Pethe, cas'a otarase investigatiune, insarcinandu-se cu acesta Ludovicu Papp. Alegerea lui Franciscu Sipos s'a casatu, dupa ce diet'a a incredintiatu cu cercetarea pre Andrei Csidi, si acesta in referat'a sa oficiala se pronuncia, că alegatorii lui Franciscu Sipos, cari alcum au fostu in minoritate, au atacatu in apropierea locului de alegere pre alegatorii contracandidatului Franciscu Pasztely, si i-au alungat d'in locul alegerii, impiedicandu-i in eserciarea dreptului

loru de alegatori. De óra-ce dura eu ocasiunea alegorii s'a intemplatu bataia, éra presiedintele n'a conceputu protocolulu in locul alegorii, ci mai tardiu in o casa privata, asié alegerea e ilegale.

Pre bas'a unui protestu incontr'a alegorii lui Ladislau Décsey, cas'a a hotarit uincisiiune, incredintandu cu acésta pre alegatorii Samuil Túry. Acest'a referandu despre cercetarea facuta, a tramsu casei protocolele despre ascultarea marturilor. D'in datele a-este se vede apriatu, că unii d'intre alegatorii lui Décsey s'au vrîtu in partifa contraria si au atacatu pre alegatorii contracandidatului, si asié s'a incepuntu o bataia eraneana si sangerosa, carea s'a finitu numai dupa ce alegatorii lui Buda Sandru au parasit locul de alegere. Documentandu-se mai departe, că unu- lu d'in partifa lui Aleșandru Buda a morit in urm'a bataiei, éra 6 insi sunt greu sdorbiți si 40 mai usioru raniti, comisiunea verificatoria propune casarea alegorii, judecandu pre Ladislau Décsey la platirea speselor de incusiiune.

Bónis e pentru parerea comisiunii, vo-cese numai, ca spesele de cercetare sé nu le platésca Décsey, de órare acestu-a nu pôrta nici o vina la bataia ce s'a intemplatu cu ocasiunea alegorii, ci presiedintele comisiunii alegorii, carele a sciatu de bataia si n'a opritudo, ci a continuat votisarea.

Cont. Ladislau Ráday (referintele comisiunii verificatorie in caus'a lui Décsey) e pen-tru verificare. Dupa parerea lui nu e docu-mentatu, că care parte a incepuntu bataia, si elu e aplecatu a crede, că acésta a incepuntu o partifa lui Buda Siandor, care la provocarea judeului supremu n'a venit sé depuna bâtele. Alteun cas'a nici candu n'a uimicitu vr'o alegere pentru bataia, si d'in cercetare nu se pote dovedi, că partifa contraria ar fi fostu im-pedecata de la votisare, de órare mai multi d'intre alegatorii lui Bud'a s'au reintorsu si au votat pentru Décsey.

Sigismundu Bernáth partenesce parerea lui Bónis.

Aureliu Maniu e pentru nimicirea alegorii, de órare e dovedit, că parte mare de alegatori, caru au vrutu sé cera candidarea lui Bud'a n'au potutu strabate pana la més'a pre-siedintei.

Laurentiu Tóth constatéza, că cas'a a

primitu principiulu, că ori ce bataia, carea im-pedeca pre alegatori de la votare, nemicesce alegerea. De óra-ce acésta s'a intemplatu la alegerea d'in Szilág-Cséh, asié votéza pentru casare. Spesele incusiiunii are sé le platésca presiedintele comisiunii alegorii.

Giorgiu Kurez e pentru parerea comisiunii verificatorie, obsérva numai că spesele sé le pôrte presiedintele comisiunii alegorii. Ladislau Böszöréményi e pentru verifi-care. Cere, ca nainte de ce s'ar aduce conclusu in privint'a alegorii acestei-a, sé se ceteșca protocolele despre ascultarea marturilor, căci d'in acste se vede chiar, că cei mai multi d'intre alegatorii lui Bud'a Sandru s'au reintorsu de voia lor la locul alegerei, si asié nu pote fi vorb'a, că s'ar fi votatul dreptulu ore cui.

Coloman Tisza nu asta de lipsa cetirea actelor de óra-ce lucrul e de totu chiar. Cas'a n'a disu nici odata, că bataia nimicesce alegerea, si de aceea e pentru verificare. In casu, de cas'a ar fi pentru casare, atunci vo-cese, ca intrebarea despre platirea speselor nu se desbata separatu.

Sigismundu Borlea e pentru nemicire. Ludovicu Deák votéza pentru verificare, observandu, că nu presiedintele sé platésca spesele, de órare atunci cine ar mai vre sé functiuneze ca presedinte la comisiuni alegorice, ma in fine nu s'ar află nîme care ar vre sé fie alegatu.

Paul Királyi cere cetirea actelor seu inca a reportului comisariu investigatoriu, căci cas'a numai dupa aceea pote judeca dreptu.

Se intempla.
B. Halász vorbesce pentru verificare, căci d'in marturiele, ce s'au ascultat, numai marturisirea celor trei alegatori d'intr' altu ceren, caru au fostu de fatia ca ospeti, se pote crede, acesti-a insc au marturisit in favorul lui Décsey.

Vincentiu Babesiu purecdiendu d'in punctu de vedere de dreptu e pentru nimicire. D'in cercetare se vede apriatu, că la alegere s'a intemplatu bataia, că 6 alegatori d'in partifa lui Buda Sandru au fostu greu raniti, si tota partita lui, carea apare ca majoritatea alegatorilor, a fostu cu forța alungata din locul alegorii; deci fiindu pre de o parte constatatu, cumca acesti alegatori n'au potutu esercia dreptu.

tulu loru de alegere de partit'a contraria, de alta parte nefindu dovedit, cumea chiaru omenii lui Bud'a ar fi causati séu incepuntu bataia, — e lucru evidentu, că alegerea e ilegală si trebue casata. Spesele de incusiiune inse nu are ale platé Décsey, fiindu că asupra lui nu e dovedita nice o vina.

Andrei Medanu e de parerea comisiunii verificatorie si cere ca cas'a sé fie conse-ciente. Décă a nimicuitu cas'a alegerea lui Sipos, trebue sé caseze si alegerea lui Décsey, căci aceste două casuri sunt analoge. Spesele sé le platésca Décsey d'imprecuna cu presiedintele comisiunii alegorii.

Br. Josifu Eötvös e de parerea lui Bónis. In Szilág-Cséh trebui să se amane ac-tulu alegorii, de óra-ce a intrenuitu bataia. Acésta nu s'a intemplatu, si asié alegerea e ilegală si trebue casata.

Josifu Hodosiu e pentru nimicire, căci casulu acest'a e analogu cu casarea alegorii bar. Wodianer, carea s'a intemplatu, pentru că mai multi alegatori au fostu impede-cati de la votare.

Josifu Madarász inca e pentru verifi-care.

Votisandu-se, majoritatea a fostu pen-tru parerea comisiunii si asié alegerea lui Ladislau Décsey e nimicita.

Acumu s'a nascutu intrebarea, că cine sé platésca spesele incusiiunii. Dupa o secur-ta desbatere cas'a a primitu parerea lui Gavril Váradyi, ca adeca spesele de incusiiune sé nu le platésca nici Décsey, nici presiedintele comisiunii alegorice, ci cass'a tieri.

Cu aceste siedint'a s'a inchis, anun-ciandu presiedintele, că in siedint'a de mane se vor continua verificările.

Siedint'a casei representantilor d'in
12 Aprile c. n.

Presidiul ordinariu.

Protocolul lui duce Vilhelm Tóth, pre-vorbitor i insémna Dimitrie Viciu.

Dupa cetirea si autenticarea protocolului de ieri, ceterase Baltasar Horváth elaboratulu comisiunii de doispredice. Acésta a fostu in-sarcinata d'in partea casei cu deslegarea intre-barilor: 1. Cari obiecte trebue nainte de tóte-luate la desbatere si pentru caru ar trebui sé se esmita d'in senulu dictei comisiuni separate; — 2. Cate comisiuni ar fi de esmisu, si căti

membri sé se aléga in fie care comisiune; — 3. Cum sé se impartișca obiectele intre co-misiuni; — 4. Despre cari obiecte sé elucere comisiunile proiecte de lege detaiate, si despre cari sé culégă numai date; si in fine 5. in ce felu de modu sé se intielégă comisiunile des-pre acelle puncte, cari se tienu de cerculu de activitate a mai multor comisiuni? — Comisiunea de 12 dice in elaboratulu seu, că cas'a a adusu conclusu in privint'a revisiunii ordini casci, precum si in privint'a intrebârii na-tionalitatilor si a primitiu in principiu es-terierea comisiunilor respective. Deci comisiunii de 12 nu i-a remas de a face in pri-vint'a acésta altu ce-va, de catu a proiectă, ca in comisiunea d'antaia sé se aléga 35 era in a dôu'a 40 de membri. — Despre regularea re-ferintelor intre Ungaria si Transilvania, dice elaboratulu: că art. 7 d'in 1847/8 a lasatu regu-larea definitiva a referintelor intre Unga-ria si Trn'a pre dict'a mai de aprópe. Deóra-ce inse nici dict'a d'in 1848 nici cea d'in 1861 n'a potutu deslega intrebarea acésta, asié comisiunea e de parere, ca, fiindu acuma chia-mati si alesi si deputati Transilvaniei, d'entre cari parte cea mai mare a si sositu la dieta, cas'a sé aléga o comisiune de unu numeru mai mare de membri, carea sé elucere unu proiectu de lege despre regularea definitiva a acestor referinti luanda in consideratiune si luer-are preliminarie substernute dietei d'in 1848. Si acésta comisiune ar fi sé se aléga separata de celelalte si ar ave sé conste ed'in 40 membri.

Afara de obiectele atinse sunt inca si altele, pentru cari ar fi de dorit ca cas'a sé esmita comisiune separata. Caci desi Ungaria are legi, cari se referesc la obiectele acese, si cari trebuie sustinute, pana candu se vor stramută pre cale constitutiunala, nu se pote nega că multe d'in legile acese trebuie in interesulu in-maintarii si desvoltarii na-tionali suplinite prin altele mai bune. Deci comisiunea propune inca cinci comisiuni si adeca:

1. Sé se aléga o comisiune de 60—70 membri, carea sé se insarcineze cu elucerea unui proiectu de lege: a) despre organizarea comunelor cu respectu la tóte referintele co-munal; — b) despre regularea definitiva a co-mitatelor, oraselor si districtelor.

2. Sé se aléga o comisiune d'in 70—80 de membri, carea sé pregatéscă proiecte de

FOISIORA.

Iovanu Iorgovanu
si
Sierpele *)

I.

Susu la codrul verde,
Óre ee se vede?

— Susu la codrul Cernei, ¹⁾

La vadulu Rosiavei, ²⁾

Plecatu-a plecatu,

D'in Ór' care satu,

Desu de demânătia

Prin róua si cétia,

Vr' o trei soriore.

Fete frumosiore!

Sor'a cea mai mare,

*) Aceasta balada e prelucrata d'in mai multe exemplare. De la N. T. Velia d'in comoriste de la Z. Botosu d'in Beceea montana, de la Iosifu olariu d'in Domann, I. gaina d'in Bozovită, de la Adamu Angelu, Avramu corbă d'in locu ne cunoscutu in Banatu.

Iovanu Iorgovanu e identificatou „Hercules”. — In baile de la Mehadi'a — ee se numescu si baile lui Hercules, — este o statua de bronzu a acestu-a, in mana cu buzduganu, pe spate cu pele de leu, si poporul dice că acest'a e Iovanu Iorgovanu Mehadi'a pe tempulu Romanilor vecchi si a numit „ad me-diam” baile lui Hercules inca atunci erau cunoscute, si adi se asta monumente si ruini de pe tempulu acel'a.

Vasiliu Aleșandri publică o balada „Erculenu” cam de objectulu acest'a, dar' necompleta. — Eu pana acumu n'am astutu acésta numire. —

Balad'a Iovanu Iorgovanu e foarte vechia in poesi'a populara, timpulu crearii ei se reduce la timpulu colonizarii noastre in Dacia. Acésta balada are multu elementu mitologiu in sine, si in popor exista si alta traditie, in carea croulu pociesc se dice una istorie romana de a lui Traianu. — In 4. Sept. 1859. am ceroetatu locurile pe unde se intempla scenele baladei. — Vedi Foi'a 1859. pag. 235.

) Cern'a, e unu riurelu, ce curge din munti pe la baile lui Iovanu Iorgovanu (Mehadi'a) si curge in Dunare langa Rosiava.

) Rosiava, orasieu pe malul Dunarii, in mar-gine cu Romani'a. —

Drésa 'n sarutare,
Mandr'a, Garafina, ³⁾

Se 'ntreceá ca-o dina,

De-i cauti albu-i sinu

Si Peru-i de erinu!

Sor'a medilicia,

Lelit'a Maria,

Plina-i de trufia,

Cu a sale gene

Ochisiori, sprenocene, —

Si de-i cauti in ochi,

Mori — că de diochiu!

Sor'a cea mai mica

Casi-o porumbica,

An'a Girozan'a,

Casi Sanzian'a

Le 'ntreceá pe tótc, —

Ea e stea de nôpte,

Lucéferu de diori,

Flórea floriluru. —

Ele petreceau,

Si flori culegeau,

Cunune faceau,

Inverstandu, cantandu

Codrulu resunandu!

II.

Si-apoi mai amblá

Pan' se debelá,

P'urima odihniá, —

Mic'a adormiá, —

Cele done mari,

Ce-su surori primari,

Candu fù de cu séra,

Catra cas' plecară,

Pe mie'a-o lasá

Si ea totu dormiá

Pan' diori reversá,

Si-apoi le strigá

*) Garafin'a, într'un exemplar altu nume de fete.

** An'a si cu stan'a,

Si cu Sandian'a.

Se asta multe balade asemene, si nu mai numele eroilor se schimba. Acésta d'in acela cauza, că déca poporul d'in alte prejururi cunoște o balada, stramuta pe eroii acestei a aduseori cu unu eroi d'in simbol seu. Dar' acésta deosebi la balade despre fiii codrilor, familiare. —

Dar' nu le-audiá, —

Far' pe cucleu micu,

Mandru si voinicu,

Prin arburi sburandu

Si d'in glasu cantandu,

Codrulu resunandu.

„Cucule! cucle!

Audi voinicule!

Scôte-me la tiéra,

La drumulu de cara,

Sé dau de sori iéra,

Că ti-ou fi eu véral“

— „Nu sciu dulcea mea!

Scôte-te-ou fi ba?

Că eu am vere multe

Cate hori pe munte!

„Cucule! cucle!

Audi voinicule!

Scôte-me la tiéra,

legi: despre dreptulu privatu in privint'a materiala si formală, in legatura cu sistemulu cartii funduari, luandu in consideratiune despusețiunile despre referintele feudale, cari inca esistu, si despre cele analoge cu aceste, de cari se tiene si regularea definitiva a dreptului de patronat si sarcinile său greutatile; — despre dreptulu penale in privint'a materiala si formală; — despre dreptulu montanisticu; — despre regularea afacerilor de presa; — despre legea de incolutu, imigratiune si emigratiune.

3. Să se aléga o comisiune de 30—40 membri, care să elucere unu proiectu de lege in privint'a referintelor presentă a diferitelor confesiuni, si in privint'a referintelor, in cari aceste ar trebuu să stec fatia cu poterea statului. Bas'a proiectului acestui-a să fie principiu egalitatii si in privint'a acelor confesiuni, cari nu sunt recunoscute pana acum'a prin lege. Comisiunea acăstă să elucere mai departe unu proiectu de lege despre instructiunea publica, desemnandu drepturile si detorintele poterii statului si in privint'a instructiunii publice, pastrandu inse totodata autonomia a diferitelor confesiuni.

4. Să se aléga o comisiune de 60—70 membri, care să adune date si pre bas'a acestor'a să facă unu proiectu despre astfelu de despusețiuni legislative, cari să desvălute economia națională si să delature pedecele, ce i se opunu. Comisiunea să aiba anume innaintea ochiloru innaintarea agriculturie, negotiatiorie, industriei, precum si regularea referintelor bancei si a creditului, si in fine imbanatirea si immultirea mediilelor de comunitatiune.

5. Să se aléga o comisiune din 30—40 de membri, care dupa ce a esaminat starea institutelor publice si anume a teatrului național, a muzeului, a academicii si a ludovicenului, să propuna astfelu de despusețiuni legislative, cari să înfăntăzie innaintarea spirituală si materiale a acestor' institute.

Afara de aceste obiecte comisiunica de 12 tine in strinsa legatura cu regularea definitiva a comunelor, comitatelor, oraselor si districtelor, asié comisiunea de 12 e de parere,

ca alegerea unei astfelu de comisiuni să se amane pre unu tempu mai tardi.

Comisiunea de 12 astfelu de lipsa, de orice dens'a face si astfelu de propusetiuni, cari taia in legile si institutiunile de pana acum'a ca diet'a, spre a delatură ori ce neintelegeră si consecintie false. să se enuncie, si enunciarea acăstă să se iee la protocolu, ca prin constituirea comisiunilor acestor'a nu vre să se abata de felu de la continuata de dreptu, care principiu l'a desfășurat in adresele sale. Elaboratele comisiunilor le vă privi capete atari proiecte, cari numai dupa restituirea faptică a starii legale, si dupa ce for fi castigatu sanctiunea regelui incoronat vor poté ave potere de lege.

Elaboratulu acest'a lu primesce cas'a cu ,să traescă."

Ionu Gaál volesce să facă unu adausu la pasagiul referitor la Transilvania. Presedintele inse i observă, că va lasă să se tipărescă mai antâiu referat'a comisiunii, era dupa aceea va veni la ordinea dilei si atunci va fi tempulu pentru adausulu mentiunatu.

Se verifica Fridericu Böhmehes, Emilu Trauschenfeld, Iosifu Andreiu Zimmermann, Fridericu Fehdenfeld si Ludoviciu Binder, observandu referintele Carolu Torma, că in cureau de alegere ale reprezentantilor ardeleni vinu adese ori astfelu de serisori, cari nu sunt compuse in limb'a magiara. Comisiunea verificatoare a lasatu să se traduca respectivele serisori in limb'a magiara, ea să nu se amane verificarea. Observatiunea acăstă a primitu-o cas'a cu aplausu. Se verifica inca Gavrilu Tolnay si cont. Gavrilu Bethlen.

La ordinea dilei e referat'a comisiunii insarcinate cu primirea localității nouă provisorie a dietei. Comisiunea acăstă a insarcinat cu primirea pre presedintele casei Carolu Szentiványi, cuestorulu Ladislau Kovács si pre reprezentantele Paul Rajner. Subcomitetul acest'a, fiindu invitatu din partea vicepresedintelui de locotenentia Giorgiu Bartal in cas'a nouă a primitu in Aprilie localitatea si mobilele, insemnate intr'unu inventariu, pre care l'a subserisut atatu Giorgiu Bartal, catu si toti membrii subcomitetului.

Presedintele anuncia, că siedint'a cea mai aproape se va tienă in cas'a nouă a dietei, si ne fiindu acumua nici unu obiectu la ordi-

nea dilei, care să ar poté pertrată din partea casei, e de parere, că siedint'a mai de aproape să se tiana sambata. In fine obsérva, că acuma ar si ajunsu tempulu, cand eas'a să aléga pre cei 15 reprezentanti ardeleni in comisiunea pentru afacerile comune, de orice partea cea mai mare d'inte alesii Ardelenilor au ajunsu la dieta si sunt verificati, era eci lalti si-au tramsu credutinalele.

Cas'a primește parerea presedintelui, aducandu conclusu, că in siedint'a de luni va pasă la alegerea ardelenilor in comisiunea afacerilor comune.

Siedint'a mai de aproape se va tienă Sambata la 10ore in cas'a nouă.

Siedint'a casei reprezentantilor din 14 aprilie c. n.

Presedintele: Szentiványi.

Protocolul lu duec Vilelmu Tóth, pre vorbitori i insenma Dimitrieviciu.

Presedintele saluta cas'a cu urmatōri'a vorbire:

,Salutu membruii innalței case in localitatea acăstă nouă. In sal'a museului cas'a a cerutu priindue adrese reactivarea starei legale si a continuatii de dreptu. Totu odată a desemnatu calea, carea duce pre de o parte la innaintare si prosperarea binelui spiritual si materialu alu patriei, era pre de alta parte la incoronarea dorita de ti'eră intrăga. Cas'a a facutu tōte, ee i-a fostu detorint'a să facă avendu innaintea ochiloru totudun'a dreptatea. Deo Ddieu, că activitatea noastră, ee am ineputu-o in sal'a muzeului, să fie incoronata de succesulu dorit, de implinirea dorintelor nōstre (să traescă); Atotuptintele dee, ea in localitatea acăstă nouă să se aduca legi, cari să fie spre fericirea tierii! (Să traescă sgomotose.)

La salutarea acăstă a respunsu contele Emericu Mikó:

Acuma, candu am intrat in antaia ora preste pragulu localității nouă a legalității unguresei mi ieu voia, a exprim in numele coreprezentantilor mei ardeleni bucuria noastră intima si patriotică că prin sosirea noastră la dieta am implinitu o dorintă, ce o nutriāmu in pepturile noastre de mai multi ani. (Să traescă sgomotose.)

Fie-mi iertatu să esprimu dorintă noastră, ca impreunarea acăstă să fie eterna, si nici

caudu să se rumpa intre noi (placere). Nisunulă nostra va fi, a ne aretă fi demni a acestui patric. (Să traescă indelungate.)

Dupa ce presedintele si-sprime inca bucuria despre presentă reprezentantilor transilvaneni, se verifica cu unanimitate bar. Alberto Wodianer, era incontr'a baronului Alesandru Vay se ordina cercetare; alegerea bar. Antoniu Baldăescu se nemicesee. Comisiunea verificătoare propune mai departe casarca alegerei bar. Antoniu Babaczy, si acum'a sa incinsu o lupta lunga si infocata. „Drépt'a“ voia cu ori ce pretiu verificarea, pana ce „Steng'a“ si „Centrul“ a partenu pareea comisiunei. La votare majoritatea a fostu pentru nemicire, si asié alegerea s'a casatu, ramandu bar. Antoniu Babaczy să platescă spesele de incusitiune.

Siedint'a venitărie e insinuită pre luni, fiindu la ordinea dilei intregirea comisiunei de 65 prin alegerea membrilor transilvaneni.

Vien'a in 13/1 Aprilie. — (La cestiuinea ungură.) Ca unul ce adese am ocasiune a me inverti in sferele mai nalte, atatu publice, catu si private, sierbindu-me de tota reservă, ce pretinde insemnetatea lucrului, potu să vă descoperu diferintele de opinii ce domnescu adi in privint'a cestiuunei unguresci la cele două nuantie politice, ce se află adi la putere, anume la clasa ce stă aproape de ministeriulu de statu, si la ceea ce se tine de cancelari'a ungara aulica.

Pre candu adeca barbatii politici ce adese vinu in atingere cu cancelariulu Mai-latu pretindu apoté afirmă, cumea de unu ministeriu ungurescu si de unu parlamentirsmu in sensulu legei din 1848 — sub nice o conditie nu poate fi nice vorba, ba chiaru nice de ministri de specialitate, in sensulu cunoscutei cuventari a lui Bartal; in seurtu, cumea reactiverea despusețiunilor democratice ale legilor din 48 se va denegă absolutu, si numai atari concesiuni se vor oferi si

Mréna argintie
Si-unu fuior de aur
Cu ochi de balauru,
Singuru se va törce
Singuru s'a destörce! *)
Cern'a-lu audiă,
Delocu inecă!
Iovanu Iorgovanu,
Bratiu de buzduganu,
Glasulu pricpea
Si lu cunoscă,
Că nu-i barbatescu,
Ci e femeescu,
Apoi se mania
Calu-si pintenia
Cumplitu 'lu lovia
De ca leu raenia,
Aerulu — frangeá.
Sierpele 'lu vedea,
De spaima fugia,
Dar' elu 'lu gonia,
Cern'a mi-o saria
Si 'lu ajungea! *)

IV.

Sierpele asteptă,
Si lu intrebă.
„Iovanu Iorgovanu
Bratiu de buzduganu!
Cu ce felu de bine
Vini tu adi la mine?
Dóra socotesci,
Să me prepadesci?
Te rogu viu me lasa,
Si rentórnă — acasa,
Joru pe capulu meu,
Mortu voiū fi mai reu!
De me-i omorí,
Capu-mi s'a 'mpuțí,
Vermii s'or' multí,
Musce-oru slobodí,
Calulu ti-a musicá
Delocu va crepá,
Boulu s'a otraví
Plugulu s'a opri!
„Sierpe-afurisite!
Inca porti cuvinto?
Tiér'a voiū 'nvetiá
Si ea m' ascultă
Fumuri că să facă,
Si-apoi musc'a crépa,—
Calu-mi n'a peri,
Dar' tu mortu voiū fi!
Caci am auditu
Pan' ai prepadiu
Fiintia femeescă,
Cu falcia-ti hotiescă!
„Iovanu Iorgovanu
Bratiu de buzduganu!
Candu am anditu,
Că tu te-ai ivitu,
Calulu tropotindu
Că unu smic racindu,
Fét'a o am lasatu
Si nu-o-am vatematu!
Te rogu viu me lasa,
Si rentórnă — acasa,
Joru pe capulu meu,
Mortu voiū fi mai reu!

V.

Iovanu Iorgovanu,
Bratiu de buzduganu,
Sabi'a si-o 'nverșă
Pe sierpe-lu loviá
Trupulu lu sdrobiá
Totu lu maruntiá! *)
Fét'a se uită
Pana-lu dîmiciá,
Apoi s'aretă
Si d'in graiu graiá:
„Iovanu Iorgovanu,
Bratiu de buzduganu!
Scôte-me la tiéra,
La drumulu de cara,
Să dau de sori iera, —
Caci ti-oru fi sotia,
Pana voiū fi via.“
Elu candu o vedea,
Minuni lu prindea,
De a ei mandrézia,
Si de teneretia,
„Alci! lelisiora!
Că si-o dinióra,
Să-mi fi dar' sotia,
Pana vei fi via.“
Si se 'mbratisă,
Pan' o sarută! *) —
Elu că se seuită
In bucati se crepe
Capulu celu de sierpe, —
Capulu că fugia
Cern'a-o sangeră,
Dunarea lu vedea
Pan' se ascundea,

In pescerea se-a! *)
Aici se 'mputia,
Vermii se 'multiă
Musca slobodiá,
Si 'n veci nu peria, —
Musc'a că iesia,
Caci i musi-că,
Boii-i otraviá,
Plugurile-opriá! *)

Tare semenamă,
Si se 'ncetrebamă,
De ce vitia-omu fi?
Pote că am scă!
Eu-su feta de 'mperatu
De la scapetatu!
Iovanu se 'ntristă,
Candu o audiă,
Apoi i grăia:
„Mi-e fără pecatu
Că te-am sarutat,
Eu-su fetioru de imperatu
De la scapetatu, —
Că ne-a blasmatu
Ai nostri parinti
In lacremi feribinti
Tu să fi la rasarit
Ca si cerbulu pribegit,
Eu se 'ntornu la scapetatu
Că si leculu vatematu!“

*) Traditione spune, că capulu a fugit pe cern'a in Dunare, I. I. s'a luat in nōte dupa elu, dar' capulu s'a bagat in o gaura. — Suntu nesce stenci mari sub numele „Bab'a caia“ si aci se arăta gaur'a, unde s'a bagat sierpele. I. I. a aruncat in pescera mai multe sageti dar' nu a putut să le prepadăse. — Pe stencele „Bab'a caia“ suntu ruine de o cetate vechia, pe tempulu romanilor cu numele „Columbaria.“

) Poporul crede, cumea musulimile cele veninose, anumite „columbace“ si cari si tragu numele dora de la cetatea columbaria, se naseu din capulu acestui sierpe, cari mai in toți anii, nu numai in pregiurul acesti, ei adeseori si in părți îndepartate de 20—40, de mili omoru multe vite, si seracesc pregiurul. — In contră acestor musulimile, omenii mai cu săma asia si apera vitele, că le inchidu in stale, si fac fumuri putinrose. Guvernul austriac a astupat gaur'a pesterii de 8 orgii de afundu dar' sten'a crepă de radusiciu si musulimile totusi iesu. Unii dieu, că musulimile se facu din noroiul apei, altii că din plantele de prin pregiur.

*) In Cern'a se asta pesci albi ca argintulu si galbeni pe spate; — se asta pastră si — nu se daca balad'a pe acesti-a i numesc mrene?

Traditiunea — dupa cum am audit'o delu Traiala Iepureanu, granitariu — spune cumea Iovanu Iorgovanu a datu cernei o mreňă, dar' unu omu din Toplesci, satul mai aproape, a furat'o, si pentru acăstă a plătitu 8 luni, si omul a trebuitu să arunce pescile iera in cern'a, si pe urma a incetat ploia. —

*) Aci e locul intemplierii. — De la Toplesci mergandu la bai, trece o punte peste cern'a. In fati'a punctu este o stenca mare si sub ea spre nordu merge drumul. Ap'a de pe stenca ar curge pe drumu ince la fundumentul ei si a radicatu mai multe pedestale si pe acestea pălele stenca face unu apaductu, care trece ap'a in alta parte. — In codrul ce se incepe pe spatele stenelor a prinsu sierpele pe garofan's, si pe acolo a amblatu I. I. cu calul. Sierpele candu l'a vedutu, pentru acea a fugitu către stenca, pentru că in latura spre resarită si era gaur'a — ce se vede — unde locuia; — dar' goniindu — lu I. I. nu a avut tempu să se ascunda, ci a trebuitu să se josi in cern'a langa punte. — Iorgovanu fugindu dupa sierpe a trebuitu să se josi de pe stenca că să-l ajunga. — Cumea calul a pututu se josi asă de susu, tradiția atribue unu aripilor lui. —

*) Acă josu, unde a sarit sierpele, I. I. si canii sei, si unde poporul arăta că s'a dimicatu sierpele, se vedu in petra 6 urme de copita de calu, 4. de cane, si 2 de omu desculciu, asă de bine, incat cugeti să suntu scobite cu măiestria.

*) In exemplariul unicu din Boccea montana, aci urmeaza inca aceste versuri. — Fat'a atunci graia:

„Nu grabi eu mine,
Pote că nu-i bine,
Caci ti-a fi pecatu
Că m'ai sarutat,

face Ungariei, cari se baséza pe principie conservative; asié d. e. nu se va difculta, ca taverniculu sê se numésca „presedintele“ séu „siefulu“ trebelor interne, séu si alcum, si sê se dechiară „in tesc“ responsabile, sciti asié cum a fostu acestu demnitariu mare si mai nainte de 1848, si buna-óra cum a fostu d. Schmerling si eu colegii sei dupa conoscutul pré-naltu mesagiu din 1863; Asemenea nu se va difculta, ca „judex curiae regiae“ sê se numésca „presedintele“ séu „siefulu“ despartamentului de justitia, s. s. de alta parte, in cercurile partitei contelui Belcredi—informa se permitu si se tinu de posibile concesiuni multu mai insemnatore, si a-si poté dice, că aceste cerenri adi multu mai aprópe stau de programulu desfasiuratu prin Bartal, decat omenii cancelariei unguresci.

Sémenea, ca cum conservativii unguresci s-ar ferí chiaru si de numele si formelete democratice, pre candu conservativilor de d'in cōce de Lait'a nu li prépasa de nume si de forme.

De aci poteti vedé că — cam ce ne astépta in celu mai de aprópe venitoriu, de cumva in regiunile supreme nu s-ar intemplá curendu ceva-si stramutari in persóne, despre ce inse dupa cum stau adi referintiele, nu esiste nici catu prospectu.

In fine, inea un'a am sê ve spunu. Se dice, cumca dlu cancelariu de Mailatul ar fi cu mare atentiu a supr'a romaniilor si ar avé cele mai bune despusestiuni in privint'a naionalitatei nóstre. Ce va fi adeverulu, vom vedé la tempulu seu; deocamdata notam cu placere si atatu-a, si ne-am bucurá se am avé indemnitu a notá si despre taverniculu b. de Sennyei inca ceva-si asemenea. —

Pesta in 10. Aprile: Atentiunea tuturor'a e indreptata asupr'a activităii comisiunii pentru regularea afacerilor comune. „Corespondint'a pestana“ ni spune, ce-va nou d'in activitatea acestei comisiuni si adcea că subcomitetulu de 5 insi a proiectat in siedint'a d'in 5 Aprile unu programu de desbatere, carele cuprinde urmatórie 7 puncte: 1) óre sê se faca despre afacerile comuni propite de lege detaiate, séu mai nainte sê se asiedie numai principiele si dupa primirea loru definitiva de ambe partile (dieta si guvern) sê se incépa desbaterea speciala. 2) Sê se desemne in generalu obiepte resultate d'in afacerile comuni; mai departe. 3) obiepte alele sê se cercuscrie unulu côte unulu. 4) Ce felu de pasi s'ar recere mai nainte de lucrarea acést'a detaidata in privint'a a celor punte, cari vor fi a se statorí prin invoreea imprumutata a partilor interesate de d'in cōce si de d'in colo de Lait'a? 5) Sê se faca unu planu in privint'a modalităii de dupa care se va purcede intru pertratarea obiectelor recunoscute de comune, precum si modulu coatingerii ce are sê se intempe spre acestu scopu intre cele doué părți (delegatiuni). 6) Óre modificatiunile de legi, cari dora s'ar recere intru interesulu afacerilor comuni sê se desemne indata de acum séu numai dupa ce vor fi primeite definitivu principiele amintite. — Dupa ce in adresa se promite, că se vor aminti cu de amenuntulu motivele neprimirii diplomei d'in Optovre, ar trebuí insiraté tote motivele, pentru cari d'et'a nu poté primi diplom'a d'in optovre. Propusetiunea acést'a asupr'a programului lucrarilor s'a primitu dupa

o desbatere scurta si neinsemnata cu unanimitate, aducandu-se totdeodata conclusu că desbaterile asupr'a afacerilor comuni se vor intemplá in sirulu prescris in programu.

Comisiunica de 12 — insarcinata cu elucrarea unui programu pentru alegerea si agendele diferitelor comisiuni, si in specie celor noue, cari in urmarea unui conclusu a conferintelor partitei deakiane au a se esmitre de cătra dieta; si adcea: 1) comisiunea pentru regularea afacerilor comune (comisiunea acést'a e si compusa si se afla in activitate). 2) pentru revisiunea legii electorale. 3) pentru revisiunea ordinii casei. 4) pentru codificarea legilor. 5) pentru instructiunea publica. 6) pentru organizarea municipielor. 7) pentru cestiunea naionalitatilor. 8) pentru interesele materiali si 9) pentru institutele publice — a decisu in siedint'a d'in 5 Aprile, a proiectá fără intardare o comisiune pentru revisiunea ordinei casei, alt'a pentru elucrarea unui proiectu de lege pentru cestiunea naionalitatilor si pentru regularea definitiva a referintelor intre Ungaria si Transilvania. In cele doué comisiuni d'autâie sê se aléga côte 35 de membri. Mai departe s'a primisu inse de asta data munai in principiu alte 5 comisiuni pentru regularea municipielor si comunelor, pentru codificare, pentru cultu si afacerile instructiunii publice, pentru economia naionala si in fine pentru institutele publice (teatrulu, museul, academi'a s. a.) Alegerea comisiunilor acestor'a se va intemplá numai dupa ce se vor fi esprimatototii membri casei, că in cari comisiuni vreau a fi alesi. Tote comisiunile trebuie sê aiba naintea ochilor sistemulu ministeriului respondiatoriu.*)

Versietui in 9 Aprile n. 1866 (O-sminta fatală de condeiu). — Nu de multu se fece prim fóia d'in Vien'a „Zukunft“ grea imputatinne duoru eppi. serbi d'in Banatu, pentru că densii consultati d'in partea guvernului ungurescu a supr'a intrebatiunei, daca s'ar poté si ar fi sê se intinduca limb'a magiara in scólele serbesci capitali? — se pronunciara: cumca da, s'ar si poté si ar fi si de lipsa.

Deci acum spre seusatrea eppului d'in Versietui unu omu ce i stă fórtate aprópe, ése in fóia d'in Neoplanta „Napredak“ esplicaudu intemplarea cestiunata in urmatoriul chipu:

Eppulu Kengelatz in urm'a provocatiunei ce i s'a facutu d'in partea guvernului ungurescu a tinutu conferintie a supr'a acestui obiectu mai autaiu cu unii intieliginti civili mai distinsi; éra apoi si cu consistoriulu seu diecesanu, in cari conferintie s'a aflatu, cumca propunerea limbei magiare — cum am dice — d'in oportunitate ar fi de lipsa in scólele serbesci „capitali“. Episcopulu acum acum aveá sê se pronuncia asié; inse d'in o sminta de condeiu a referintului consistoriale in conceptulu hartiei catra guvern se puse in locu de „scóle capitali“ „scóle naionali“. Prin acésta fatală sminta, carea chiaru si daca ar fi sminta, nu seusa ci inea si mai vertosu acusa pre dlu eppu. guvernulu ung. are votuliformale alu ordinatului de Versietiu pentru introducerea limbei magiare in tote scólele serbesci! — Óre nu si in Temisiora se va fi interplatu totu asemenea sminta de condeiu?! — Am avé mare interesu sê scim, ce felu de respunsu se va fi

*) Desi tardiu, totu are insemnataea ca insirandu comisiunile in multa chiaritate. Red.

datu inaltului guvern ungurescu d'in partea episcopatelor romane? —

Romania.

Cu mare interesu si multa placere citim in fóia rusescă „Golosa“ o opinione precatu se poté de limpede si nepreocupata asupr'a cestiunei moldo-romane.

Reproducem numai in estras fóte scurtu cuprinsulu acelui articlu.

Mai nainte de tóte se constatăză respicatu, precum ca toti romanii intelepti si cinstiti cauta se doréscă si se sustina uniunea principatelor, si — numai cei nepriceputi, cei stricati séu amagiti potu sê o combata si sê lucre in contra-i: — se constatăza mai de parte, cumca Francia, Italia si Prusia de dupa principiile loru de statu — sunt si cauta sê fie pentru uniune; ins'a-si Anglia si Austria in fine, chiaru din respecte politice moderne, vor accepta uniunea; numai Turcia are ceva-si cuventu si poté sê fie in contra uniunei.

Rusia — dice citat'a fóia — poté se urme si ea postulatelor logicei, dar ea are si interesele proprie, pre cari asemenea le poté sê le tina naintea ochilor. — Rusia in trecutu se poté dice că a fostu sengur'a urditore a ideei de emancipare si consolidare a principatelor; deci astadi ar si o gresiela ne-spusu de mare, daca ea, condusa de ceva-si interesu alu seu momentanu si precariu, d. e. de intențiunea de a-si recascigá partea perduta d'in Besarabi'a, s'ar alaturá Turciei, nemicindu-si tóte meritele trecutului. Prin acést'a Rusia de asta-di ar denegá si batjocorí politic'a celor mai mari imperati ai ei, ar desavuá croicile fapte a celor mai renumiti generari ai ei, s'ar desface de solidaritate facia cu apusulu civilisatu si ar sustiné jugulu crestinismului d'in orientu — intru marirea gloriei lui Padisiah! —

In 14 aprile s. n. s'a inceputu la Bucuresci plebiscitulu pentru alegerea principelui Hohenzollern de Domnitorul alu Romaniei. In deursu de siese dile alegerea principelui Carolu Ludovicu Hohenzollern de domnitoru e finita in tiér'a intréga.

Unu telegramu d'in Bucuresci cu datulu 16 aprile ni spune: Jeri, 200 de individi atitati de principele Mourussi si Rosnovanu se incercara la Jasi a provocá miscamentu separatisticu. Polit'a i-a imprasciatu si a alungatu pre Mourussi. Curundu dupa aceea, 200 de supusi rusesci, cari se baricadasera in cas'a lui Rosnovanu, renoira incercarea, dandu focu a supr'a trupelor, cari respunsera éra-si cu focu. Cu acésta ocazie remaseră 12 morti si 16 raniti. Poporul n'a partecipat la miscare. D'in o publicatiune a guvernului se vede că in fruntea rescoloniei stă metropolitulu, boieriul Rosnovanu cari ambii devenira inteminitati doi principi Moruti, cari impreuna cu consocii loru au fugit catra Russia si fratii Aslan. Lacescu, directorulu postei rusesci, a cumentat catra popor in modu solenu. Regimentulu, care nemicel acestu miscamentu, e regimentu moldavanescu. Mai tóte orasiele d'in Muntenia si Moldavia intréga au votatu in unanimitate pentru principale de Hohenzollern.

Ieri fu aici o adunare de mai multe mii de ómeni, in care Demetriu Ghica si Ioane Brateanu au vorbitu in favórea principelui de Hohenzollern. Cestu d'in urma recomandă pe principale casă pre unu protegiatul desclinitu alu Imperatului Napoleon. Se dice că principale pe-

trece aci in Bucuresci, dar' deocamdata ascunsu.

RUSIA. D'in Petropole cu datulu 16 aprile se insciintieaza: Candu Imperatulu, astadi la 4 óre dupa médiadi, finindu-si preumblarea in gradin'a de véra, voiá sê se suie in carutia, unu necunoscutu gol unu pistolu a supr'a Majestatei Sale. Imperatulu remase nevatematu. Criminalistulu fu prinsu, investigatiunea s'a inceputu.

FRANCIA. Diariul francesc inspirat „Constitutionnel“ in nr. d'in 15 aprilie aduce unu articolu mai lungu referitor la situatiunea presinte, mai cu séma in catu se atinge de Fracia. N'ar fi de neci unu folosu — dice numitulu diariu — a tainu cumea Europ'a are sê se accepte la o crise. Veri-ce resbelu poté atinge tiér'a prin periclu generale séu desclinitu. Periclele generali atingu pre popórele ce nu ieu parte la resbelu, si acést'a ar fi situatiunea Franciei in fati'a conflagratiunei ce ar erumpe intre Austria si Prussia. Influintele resbelului in Europa astadi devin mai sentite — chiar si de popórele departate de loculu inimicilor — de cum era in trecutu. Decei nu aterna de la guvernulu Imperatului d'a poté scuti Francia de partea ce i se vine d'in influintele generali a le unui resbelu in Germania, chiar de ar fi si castigatu guvernulu veri-ce influența legitima. Guvernulu a facutu despusestiuni a impedecá resbelulu pretotindene si totdeun'a; dar' nimene in lume poté nemici tóte patemele, a infrená ambitiunile. Imperatulu in cestiunea principatelor n'a avutu altu dreptu, de catu cel'a de a dá sfatu. Elu n'a intardiatu a face acést'a, in modu loialu si cu zel, a recomandat tóte medilócele unei deslegari pacice.

Pentru a fi mai ascultatu, guvernulu a observat in acésta cestiune cea mai strinsa neutralitate. N'a partenitu neci Austria neci Prussia. Elu n'a vorbitu cestei d'in urma de catu in numele ordinei europene, a naionalitiei, si a intereselor comune cari pretindu pace.

Cu atatu mai putinu a incuragiato cutare cugetu de resbelu. Francia prin procedur'a sa n'a indreptatit neci pre Austria neci pe Prusia a cugetá cumea cu inceperea inimicilor si-ar schimbá parerile de cele-a ce le-au avutu in conferint'a de Londra, si cari se concéntră intr'aceea, ca cestiunea ducatelor sê nu turbure pacea europeana.

In acestu modu guvernulu a core-spunsu intereselor pacii, intrebuitandu tóte pentru delaturarea resbelului, si-a asecuratul o pusetiune, ce jace inafara de conflictu. Cu unu cuventu, candu va erumpe resbelulu, Francia va căutá sê sufere influintele generali, dar n'ar fi espusa periculelor desclinite, rezervate pentru poterile ce vor participa la resbelu. Aceste observatiuni simple sunt de ajunsu pentru a precepe că fric'a d'in ceste doue dile d'in urma e esagerata.

Óre acestu resbelu e absolutu securu? Daca nisce simptome ni l'aréta că vine, sunt alte simptome nu de mai putinu insemnatate cari aréta că resbelului se punu pedeci, astfelu e că ambele poteri se temu de responsabilitatea ce ar apesá acea parte, care ar incepe atacul? Sê cugetăm si la multele nisintie ale statelor secundarie d'a impedecá colisiunea; si la manifestarile pentru pace ce vinu de la adunari numeróse in Germania. Sê nu uitam neci pasii ce le facu poterile mari pentru asecurarea pacii.